

1 Czy „odsetki ustawowe” ustanowiono w państwie członkowskim? Jeżeli tak, w jaki sposób zdefiniowano „odsetki ustawowe” w tym państwie członkowskim?

Odsetki od zadłużenia przeterminowanego stanowią **sankcję za opóźnienie** w spłacie długu. Są one płatne **oprócz długu** i ustalane jako odsetek należnej kwoty. Zgodnie z prawem opóźnienie w spłacie zadłużenia zmienia zakres praw wierzyciela i obowiązków dłużnika, ponieważ prowadzi do powstania nowych praw i obowiązków poza obowiązkiem spłaty zadłużenia bez względu na to, czy opóźnienie wynika z winy dłużnika.

Jeżeli chodzi o odsetki ustawowe za opóźnienie, w prawie słowackim istnieje rozróżnienie między odsetkami od zadłużenia przeterminowanego przewidzianymi w art. 517 ust. 2 ustawy nr 40/1964 – kodeks cywilny (Občianský zákonník) a odsetkami od zadłużenia przeterminowanego przewidzianymi w art. 369 kodeksu spółek handlowych (Obchodný zákonník). Przepisy prawa cywilnego nie przewidują możliwości uzgodnienia stawki odsetek od zadłużenia przeterminowanego w drodze umowy, tj. umawiające się strony nie mogą ustalić stawki wyższej niż stawka przewidziana przez przepisy prawa.

W prawie handlowym preferuje się natomiast zawieranie przez przedsiębiorstwa umów w tej sprawie. Jeżeli strony nie ustaliły takiej stawki, wierzyciel ma prawo dochodzić odsetek od zadłużenia przeterminowanego w wysokości ustawowej.

Odsetki ustawowe są zatem po prostu odsetkami za opóźnienie, przy czym ich wysokość zależy od tego, czy chodzi o stosunki cywilnoprawne czy handlowe. Zgodnie z regulacjami prawa cywilnego odsetki od zadłużenia przeterminowanego nie mogą przewyższać stawki określonej przez przepisy prawa; w przypadku braku ustaleń umownych wysokość odsetek od zadłużenia przeterminowanego – gdy wierzyciel dochodzi ich spłaty – zostaje ustalona automatycznie w wysokości ustawowej. Zgodnie z regulacjami prawa handlowego odsetki od zadłużenia przeterminowanego mogą być niższe lub wyższe od odsetek ustawowych, przy czym te ostatnie mają zastosowanie jedynie w braku ustaleń umownych.

2 Jeżeli tak, proszę podać kwotę/stopę oraz podstawę prawną ich naliczania. Jeżeli ustanowiono różne stopy odsetek ustawowych, w jakich okolicznościach mają one zastosowanie i jakie są przesłanki ich stosowania?

Zgodnie z art. 517 ust. 2 kodeksu cywilnego ustawową stawkę odsetek od zadłużenia przeterminowanego określono w rozporządzeniu nr 87/1995 (nariadenie č. 87/1995 Z.z.), przy czym jest ona o pięć punktów procentowych wyższa od stawki podstawowej Europejskiego Banku Centralnego w pierwszym dniu opóźnienia w spłacie zadłużenia. A zatem do stawki podstawowej EBC (tj. stawki dla podstawowych operacji refinansujących) dodaje się pięć punktów procentowych. Stawki odsetek EBC dla poszczególnych okresów są dostępne na stronie internetowej:

<https://www.nbs.sk/en/statistics/financial-markets/interest-rates/interest-rates-of-the-ecb>. Stawka odsetek od zadłużenia przeterminowanego w pierwszym dniu opóźnienia **ma zastosowanie przez cały okres opóźnienia**, przy czym późniejsze korekty stawki podstawowej EBC nie wpływają na stawkę odsetek od zadłużenia przeterminowanego.

Zgodnie z regulacjami prawa handlowego odsetki ustawowe reguluje art. 369 kodeksu spółek handlowych, w którym przewidziano, że w razie opóźnienia wierzyciel – jeżeli wywiązał się ze swoich zobowiązań ustawowych i umownych – ma prawo zażądać zapłaty odsetek od zadłużenia przeterminowanego według stawki określonej w umowie, bez konieczności uprzedniego zawiadomienia dłużnika. Jak opisano powyżej, stawkę odsetek od zadłużenia przeterminowanego w stosunkach handlowych można zmienić umownie. Nawet jeżeli odsetki od zadłużenia przeterminowanego zostały uzgodnione w drodze umowy, stawka musi być jednak zgodna z zasadą uczciwości kupieckiej. W przeciwnym razie prawo wynikające z tej umowy nie może być chronione, co oznacza, że **nawet jeżeli stawka odsetek została ustalona w drodze umowy, sąd nie może zarządzić zapłaty odsetek w wysokości, która mogłaby naruszyć tę zasadę.** Inny wyjątek stanowią długi wynikające z umowy konsumenckiej, w przypadku gdy konsument jest dłużnikiem – wówczas uzgodnione odsetki od zadłużenia przeterminowanego nie mogą przekraczać wysokości przewidzianej w prawie cywilnym.

Ponadto na podstawie właściwych przepisów w przypadku niezgodnienia stawki odsetek od zadłużenia przeterminowanego, dłużnik ma obowiązek zapłacić te odsetki w wysokości określonej przez rząd słowacki w rozporządzeniu nr 21/2013 (nariadenie č. 21/2013 Z.z.). Przepisy prawa zezwalają na stosowanie stałych i zmiennych odsetek od zadłużenia przeterminowanego. Stała stawka odsetek jest równa stawce podstawowej EBC w pierwszym dniu opóźnienia podwyższonej o dziewięć punktów procentowych; stawka ta ma zastosowanie przez cały okres opóźnienia w spłacie długu, przy czym późniejsze korekty stawki podstawowej EBC nie będą miały wpływu na stawkę odsetek od zadłużenia przeterminowanego (dlatego też nazywa się ją stawką stałą). Zamiast stałej stawki odsetek wierzyciel może jednak zażądać od dłużnika zapłaty odsetek od zadłużenia przeterminowanego według stawki zmiennej, tj. stawki podstawowej EBC obowiązującej w pierwszym dniu danego półrocza kalendarzowego podwyższonej o osiem punktów procentowych. Jeżeli wierzyciel zdecyduje się na zmienne odsetki od zadłużenia przeterminowanego, metoda obliczania odsetek (a zatem nie stawka ustalona w momencie wystąpienia opóźnienia, lecz metoda obliczania stawki) ma zastosowanie przez cały okres opóźnienia w spłacie długu. Zmienne odsetki od zadłużenia przeterminowanego oznaczają zatem, że stawka odsetek od zadłużenia przeterminowanego może zmieniać się wraz ze stawką podstawową EBC obowiązującą w pierwszym dniu danego półrocza kalendarzowego, tj. w dniu 1 stycznia i w dniu 1 lipca. Stawki odsetek EBC w poszczególnych okresach są dostępne na stronie internetowej: <https://www.nbs.sk/en/statistics/financial-markets/interest-rates/interest-rates-of-the-ecb>

3 Czy możliwe jest uzyskanie dodatkowych informacji dotyczących sposobu naliczania odsetek ustawowych w razie takiej potrzeby?

Metoda obliczania odsetek od zadłużenia przeterminowanego została jasno i zrozumiale określona w przepisach. Obowiązującą stawkę odsetek od zadłużenia przeterminowanego publikuje Ministerstwo Sprawiedliwości Republiki Słowackiej (Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky) (<https://www.justice.gov.sk/Stranky/Nase-sluzby/Civilne-pravo/Aktualna-sadzba-zakonných-urokov-z-omeskania/Uvod.aspx>). Jest ona również dostępna nieoficjalnie na stronie <http://www.najpravo.sk/>, z której często korzystają słowaccy wierzyciele, dłużnicy i ich prawnicy. Strona ta umożliwia również łatwe obliczenie odsetek od zadłużenia przeterminowanego dzięki kalkulatorowi, który został opracowany specjalnie w tym celu.

4 Czy istnieje nieodpłatny dostęp online do wyżej wymienionej podstawy prawnej?

Poza powyższymi hiperłączami właściwe przepisy ustawodawcze (kodeks cywilny i kodeks spółek handlowych) i wykonawcze (rozporządzenia nr 87/1995 i 21/2013) w obecnym brzmieniu można znaleźć na stronach internetowych: <http://www.zbierka.sk/> oraz <https://www.slov-lex.sk/domov>

Ostatnia aktualizacja: 14/01/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w

tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.